

**CONSILIUL NAȚIONAL DE ATESTARE A TITLURILOR,
DIPLOMELOR ȘI CERTIFICATELOR UNIVERSITARE
(CNATDCU)**

RAPORTUL COMISIEI DE ABILITARE

Din data de 31 martie 2014

Numele și Prenumele candidatului: Neacșu Elvira-Adriana

Titlul tezei de abilitare / direcțiile principale de cercetare:

Concepte filosofice și istoria filosofiei. Evoluția conceptelor filosofice; Filosofie antică și medievală; Filosofie contemporană; Filosofia lui Sartre, Filosofie românească.

Domeniul de studii universitare de doctorat: Filosofie

(în care urmează să se confere calitatea de conducător de doctorat)

Denumirea **Instituției Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD) / Instituției Organizatoare de Doctorat (IOD)** unde are loc susținerea publică a tezei de abilitare:

Universitatea din București. Facultatea de filosofie

Punctele tari ale tezei de abilitare:

1. Candidata Neacșu Elvira-Adriana acumulează un punctaj cu mult mai mare decât punctajul minim necesar, ceea ce dovedește din partea domniei sale un efort sistematic, constant de cercetare științifică de aproape trei decenii, o cercetare concentrată pe probleme ale istoriei filosofiei universale și românești, ale filosofiei franceze, îndeosebi concepția filosofică a lui Sartre;

2. Lucrarea doamnei Neacșu Elvira-Adriana intitulată *Arheologia și evoluția conceptelor filosofice* este o încercare originală de abordare a istoriei filosofiei, cadru în care sunt tratate categoriile filosofice importante din domeniile ontologiei, epistemologiei, eticii, esteticii ori axiologiei, așa cum ar fi cuplurile categoriale „ființă și existență”, „substanță și atribut”, „adevăr și eroare” etc.

3. În alte lucrări ale sale, cum ar fi *Istoria filosofiei antice*, *Istoria filosofiei medievale*, *Istoria filosofiei* (în limba franceză), *Filosofia istoriei filosofiei*, candidata are preocupări meritorii în domeniul istoriei filosofiei universale, iar în alte studii dovedește interes pentru filosofia românească, în paralel cu studii interesante privind filosofia franceză, îndeosebi filosofia lui Sartre, autor din a cărui operă candidata a făcut și traduceri în limba română;

4. Cercetările candidatei în domeniul filosofiei românești cuprind o arie largă de subiecte, de la Hașdeu la Ion Petrovici, la Constantin Rădulescu Motru, la Lucian Blaga sau D.D. Roșca, fiind puse în valoare, cu fiecare studiu în parte, îndeosebi contribuțiile filosofice originale ale autorilor români;

5. Prin notele de creativitate și de originalitate pe care le atestă fiecare din lucrările candidatei, precum și prin stilul clar al scrierilor sale, avem elemente care asigură garanția unui specialist pe deplin format în domeniul cercetării filosofice, un specialist care îndeplinește condițiile unui conducător de doctorat;

6. Este meritoriu faptul că doamna Neacșu Elvira-Adriana nu s-a rezumat la activitatea de cercetare științifică propriu-zisă, ci dovedește și calități deosebite de traducător, îndeosebi din limba franceză, așa cum este cazul traducerii lucrării lui Jean-Paul Sartre, *L'Être et le néant*.

Punctele slabe ale tezei de abilitare:

1. Îndeosebi în lucrarea *Arheologia și evoluția conceptelor filosofice*, candidata nu folosește uneori lucrări fundamentale pentru un concept sau altul din literatura universală, așa cum este cazul, de exemplu, cu categoria de „substanță”, unde nu este amintită contribuția extrem de importantă a lui Mario Bunge sau ale altor autori însemnați;
2. Candidata are o arie foarte largă de preocupări de cercetare, iar pentru conducerea de doctorat este nevoie să se restrângă la un domeniu mult mai delimitat.

Rezultatul votului / observații / concluziile comisiei de abilitare se motivează în continuare:

După prezentarea tezei de abilitare de către candidată, Președintele Comisiei, prof.univ.dr. Ioan Biriș, deschide sesiunea de întrebări și răspunsuri. Au fost puse următoarele întrebări:

- În condițiile în care se va înființa o școală doctorală în Filosofie la Universitatea din Craiova, care va fi specializarea restrânsă în care doriți să conduceți teze de doctorat?

Candidata a răspuns că domeniile restrânse preferate sunt Filosofia antică și Filosofia lui Sartre.

- Având în vedere relația dintre filosofie și teologie, cum încercați dv. să definiți Apologetica? Candidata a răspuns că Apologetica vizează operele primilor scriitori

creștini care, având o formație de filosofi, au încercat să răspundă cu mijloacele filosofiei la acuzațiile de ateism, antropofagie, imoralitate etc., formulate în primele secole ale erei noastre împotriva creștinilor și au pus în evidență potențialitatea filosofică a religiei creștine.

- Având în vedere conceptul de totalitarism, poate fi acuzat Platon că este un susținător al totalitarismului?

Candidata a răspuns că dacă înțelegem prin totalitarism o conducere de maximă autoritate, prin care se încalcă libertățile și drepturile cetățenești, putem spune că Platon a avut această înclinație. Dar ținând cont de faptul că, din punctul său de vedere regele trebuie să fie cel mai înțelept, adică filosoful, cunoscător al Binelui și Dreptății în sine, atunci Platon nu mai poate fi acuzat de totalitarism, mai ales că el considera că tirania este cea mai rea dintre guvernările posibile.

- Ce v-a determinat să scrieți pe o arie atât de largă a problemelor filosofice? Candidata a răspuns că se consideră un istoric al filosofiei, care trebuie să se miște cu ușurință prin toată istoria filosofiei.
- Care este cartea de autor preferată dintre cărțile scrise de dv.? Candidata a răspuns că nu poate face o alegere dar că socotește lucrarea *Riscurile democrației în România post-comunistă* oarecum ca fiind într-un plan secund, fiindcă nu are o tematică exclusiv filosofică, asemenea tuturor celorlalte.
- Ce credeți despre relația dintre filosofia istoriei filosofiei și metafilosofie? Candidata a răspuns că s-ar putea face următoarea distincție: filosofia istoriei filosofiei ar pune accentul pe dimensiunea filosofică a analizei, în vreme ce metafilosofia ar fi deschisă într-o mai mare măsură și la abordările de tip științific.

După încheierea sesiunii de întrebări și răspunsuri, Comisia s-a retras pentru deliberare. În urma votului secret a rezultat că toți cei trei membri ai Comisiei sunt de acord cu abilitarea candidatei Neacșu Elvira-Adriana pentru conducere de doctorat în domeniul Filosofiei.

Rezultatul votului a fost anunțat în public în sala de susținere a tezei de abilitare.

Universitatea din București, Facultatea de Filosofie, 31.03.2014

.....
.....

COMISIA DE ABILITARE

Numele și Prenumele

Semnătura

1. Prof. univ. dr. **Biriș Ioan**
2. Prof. univ. dr. **Louis Viellard Baron**
3. Prof. univ. dr. **Râmbu Nicolae**

**LE CONSEIL NATIONAL D'ATTESTATION DES TITRES,
DIPLOMES ET CERTIFICATS UNIVERSITAIRES
(CNATDCU)**

RAPPORT DE LA COMMISSION D'HABILITATION

Du 31 Mars, 2014

Nom et prénom du candidat: Neacșu Elvira-Adriana

Titre de la thèse d'habilitation / directions principales de la recherche:

Concepts philosophiques et histoire de la philosophie. Evolution des concepts philosophiques; Philosophie ancienne et médiévale; Philosophie contemporaine; Philosophie de Sartre; Philosophie roumaine.

Domaine des études universitaires de doctorat: Philosophie

(dans lequel on entend lui accorder la qualité de directeur de thèse)

**Nom de l'Institution Organisatrice des Études Universitaires Doctorales (IOSUD)/
Institution Organisatrice des Études Doctorales (IOD)** où est effectuée la soutenance publique de la thèse d'habilitation:

Université de Bucarest, Faculté de Philosophie

Points forts de la thèse d'habilitation:

1. La candidate Neacșu-Elvira-Adriana a accumulé un nombre de points beaucoup plus grand que le score minimum nécessaire, ce qui prouve de sa part un effort systématique, constant de la recherche sur près de trois décennies, une recherche axée sur les problèmes de la philosophie universelle, de la philosophie roumaine et de la philosophie française, en particulier la conception philosophique de Sartre;
2. L'ouvrage de Mme Neacșu-Elvira-Adriana, intitulé *Archéologie et évolution des concepts philosophiques* est une tentative originale d'aborder l'histoire de la philosophie, le cadre où sont traitées les catégories philosophiques principales dans les domaines de l'ontologie, de l'épistémologie, de l'éthique, de l'esthétique ou de l'axiologie tels que sont les couples catégorielles «être et existence »,« substance et attribut »,« vérité et erreur» etc.

3. Dans ses autres ouvrages, comme *Histoire de la philosophie ancienne*, *Histoire de la philosophie médiévale*, *Histoire de la philosophie ancienne et médiévale* (rédigé en français) et *Philosophie de l'histoire de la philosophie*, la candidate a des préoccupations méritoires dans le domaine de l'histoire de la philosophie universelle; dans les autres études elle prouve d'intérêt pour la philosophie roumaine, parallèlement aux études qui portent sur la philosophie française, en particulier la philosophie de Sartre, dont la candidate a fait des traductions en roumain;

4. Les recherches de la candidate en philosophie roumaine comprennent un large éventail de sujets, de Hașdeu à Ion Petrovici, à Constantin Rădulescu Motru, à Lucian Blaga ou D.D. Roșca et chaque étude présente surtout les contributions philosophiques originales des auteurs roumains;

5. Par les notes de créativité et d'originalité que manifeste chaque ouvrage de la candidate ainsi que par le style clair de ses écrits, nous avons des éléments qui assurent la garantie d'un spécialiste complètement formé dans le domaine de la recherche philosophique, un spécialiste qui répond aux exigences d'être directeur de thèse.

6. Il est méritoire que Mme Neacșu Elvira-Adriana ne se limite pas à la recherche scientifique elle-même, mais qu'elle prouve aussi des qualités spéciales de traducteur, notamment de français, comme est le cas de sa traduction de l'ouvrage de Jean-Paul Sartre, *L'Être et le néant*.

Points faibles de la thèse d'habilitation:

1. Surtout dans son *Archéologie et l'évolution des concepts philosophiques*, la candidate n'utilise pas, parfois, des ouvrages fondamentaux de la littérature universelles, pour un concept ou l'autre; par exemple, pour la catégorie de «substance», n'est pas mentionnée la contribution très importante de Mario Bunge ou d'autres auteurs importants;

2. La candidate a une très large éventail de préoccupations de recherche mais pour être directeur de thèses de doctorat il est nécessaire de se limiter à un domaine bien défini.

Résultat du vote/observations/conclusions de la Commission d'habilitation se justifie comme suit:

Après la présentation par la candidate de la thèse d'habilitation, le Président de la Commission, le professeur Ioan Biriș ouvre la séance de questions et de réponses. Ont été posées les questions suivantes:

- Dans le cas où sera organisée une Ecole doctorale de philosophie à l'Université de Craiova, quelle sera la spécialisation restreinte dans laquelle vous voulez conduire de thèses? La candidate a répondu que les champs préférées sont Philosophie ancienne et Philosophie de Sartre.

- Compte tenu de la relation entre la philosophie et la théologie, comment essayez-vous de définir l'Apologétique? La candidate a répondu que l'Apologétique vise les œuvres des premiers auteurs chrétiens qui, ayant une éducation philosophique, ont tenté de répondre avec les moyens de la philosophie aux accusations d'athéisme, d'anthropophagie, d'immoralité, etc., formulées dans les premiers siècles de notre ère contre les chrétiens, et qui ont révélé la potentialité philosophique du christianisme.
- Compte tenu de la signification du concept de totalitarisme, peut-on accuser Platon d'être un partisan du totalitarisme? La candidate a répondu que si nous comprenons par totalitarisme un régime politique extrêmement autoritaire, qui viole les droits et les libertés des citoyens, nous pouvons dire que Platon avait cette inclinaison. Mais étant donné que, à son avis, le roi doit être le plus sage, donc le philosophe, connaissant le Bien et la Justice en elle-même, Platon ne peut plus être accusé de totalitarisme, d'autant plus qu'il estime que la tyrannie est le pire de tous les gouvernements possibles.
- Qu'est-ce que vous a déterminée d'écrire sur un aussi large éventail de questions philosophiques ? La candidate a déclaré qu'elle se considère un historien de la philosophie, qui devrait se déplacer facilement dans toute l'histoire de la philosophie.
- Quel est votre livre préféré parmi les livres que vous avez écrits ? La candidate a répondu qu'elle ne peut pas faire un choix, mais qu'elle met l'ouvrage *Risques de la démocratie en Roumanie post-communiste* un peu comme dans le fond, parce qu'il n'a pas un thème exclusivement philosophique.
- Que pensez-vous de la relation entre la philosophie de l'histoire de la philosophie et la métaphilosophie? La candidate a répondu qu'on peut faire la distinction suivante: la philosophie de l'histoire de la philosophie met l'accent sur la dimension philosophique de l'analyse tandis que la métaphilosophie est ouverte dans une plus grande mesure aux approches de type scientifique.

Après la clôture de la séance de questions et réponses, la Commission s'est retiré pour délibérer. Après le vote secret on a montré que les trois membres de la Commission sont d'accord avec l'habilitation de Mme Neacșu Elvira-Adriana pour diriger de thèses doctorales en Philosophie.

Le résultat du vote a été annoncé publiquement dans la salle où a été soutenue la thèse d'habilitation.

Université de Bucarest, Faculté de Philosophie, 31.03.2014

COMISIA DE ABILITARE

Numele și Prenumele

Semnătura

1. Prof. univ. dr. **Biriș Ioan**

2. Prof. univ. dr. **Louis Viellard Baron**

3. Prof. univ. dr. **Râmbu Nicolae**